

FARDHEM

Socken i Hemse [ting](#) i Burs [setting](#), [Suder treding](#). Skrivs tidigast ca 1235, i den äldsta [taxuslistan](#), som "Farthem" och i den från 1200-talets senare del som "Fardem". Sockennamnet anses komma från ordet "fardh" (färd), en plats där man enkelt kan färdas.

Fardhem var under heden tid platsen för Suder tredings gemensamma offer och blot. Därigenom fick platsen en särskild status på sin "[hofshelgi](#)". Eftersom platsen var särskilt viktig inom "den äldre seden" blev det mycket angeläget för de kristna att snabbt "inmuta" platsen. Gutasagens uppgift om att de första kyrkorna uppfördes i [Atlingbo](#) och Fardhem är därför med sanningen överensstämmande och måste även gälla [Tingstäde](#). De kyrkorna fick också överta "hofshelgin", i de att de blev "[asylkyrkor](#)" med samma starka skydd. Skulle Strelows uppgift om byggår 1049 stämma – vilket är rimligt – bör Gutnaltingets beslut om att ön skulle vara kristen ha tagits samma år, eller möjligen året innan.

En träkyrka har alltså föregått stenkyrkan som sedan restes med början på 1100-talet. I slutet av detta århundrade uppfördes koret med absid, vilket avses i den äldre taxuslistans stympade årtal-sangivelse 11--. Omkring 1200 byggdes långhuset och ca 35 år senare tornet. Vid pass 1267 har något förändrats i klockdelen i tornet. Kyrkan hade en dopfont, av vilken endast foten är bevarad, vilken var samtida med 1100-talskyrkan och huggen av den sk "Semi-Byzantios". Kyrkan har också haft målningar, utförda under 1300-talet, av vilka rester kunnat konstateras. Allt övrigt är eftermedeltida.

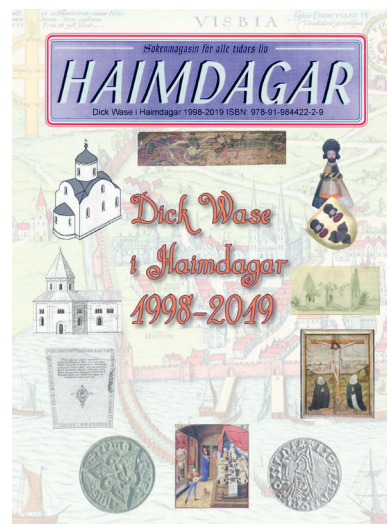
En släkt i Visby bar namn efter ursprungssocknen, känd genom den förtylkade Markvard Vardum, enligt en sigillstamp från 1300-talets mitt. Kanske var hans hustru Hallvi Vardem, Ane Pesses dotter, vilken avled i Visby 1401.

I [taxuslistorna](#) har socknen i den äldre en avgift om 2 mark och i den yngre 2 ½.

Foto Dick Wase.

[Tillbaka till hemsidan](#)

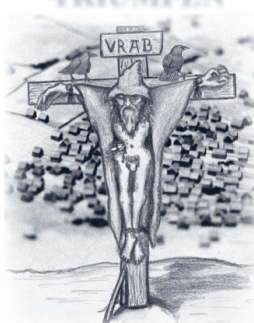

I skuggan av Triumfen.

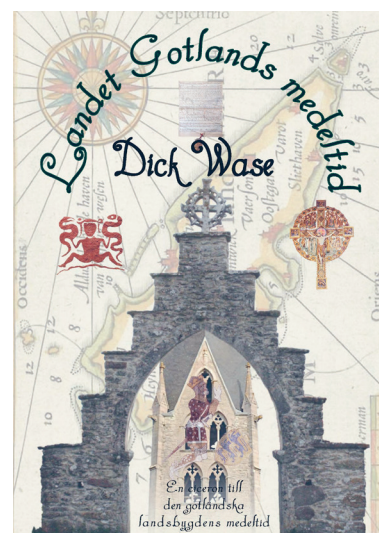
Den i särklass bästa roman om gotländsk medeltid som har skrivits. Även den mest autentiska medeltidsromanen som skrivits i landet.

Dick Wase i Haimdagar 1998-2019. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

I SKUGGAN AV TRIUMFEN

En gotländsk medeltidsroman av:
DICK WASE

Landet Gotlands medeltid, gotländska landsbygden på denna webbsida i bokform.

Prenummerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. *HAIMDAGAR*.
info@haimdagar.se

DE MEDELTIDA VISBYKYRKORNA

En vägledning till kyrkoruinerna och domkyrkan

Dick Wase

De medeltida Visbykyrkorna. Den bästa ciceronen till Visbys medeltida kyrkor.